

PROGRAM HARCERSKICH SPRAWNOŚCI NAUKOWYCH

(wersja robocza z dnia 23.10.2019 roku)

Poniższe sprawności stanowią tylko przykłady, Zespół pracuje także nad treścią sprawności: Geolog, Genealog, Fyzyk.

Nazwa: POLIGLOTA/POLIGLOTKA

Autor (weryfikator): phm. Joanna Karczewska

Postawy: Braterski i tolerancyjny, Otwarty i uczący się

Wskazówki dla drużynowego: Spotkania ze skautami mogą być spotkaniami internetowymi.

Dalszy rozwój w tej dziedzinie może przebiegać poprzez zdobywanie certyfikatów językowych.

Idee i zadania kolejnych poziomów trudności:

*	Wykazał/a zainteresowanie językami, zadbał/a o kulturę języka, poszerzył/a swoją wiedzę językową.
1.	Wyszukałem/am zadane słowa w słowniku języka obcego. Znalazłem/am definicje zadanych słów w słowniku języka polskiego, stosując zarówno słowniki książkowe, jak i cyfrowe.
2.	Poznałem/am podstawowe zwroty w wybranych 4 językach i 20 słówek związanych z harcerstwem w dowolnym języku obcym.
3.	Przez okres trwania próby uczyłem/am się wybranego języka obcego raz w tygodniu, we własnym zakresie (lekcje szkolne się nie wliczają).
4.	Zidentyfikowałem/am z pomocą osoby dorosłej (np. rodzica, nauczyciela) błędy językowe, które powtarzam w mowie i piśmie, wybrałem/am dwa i się ich pozbyłem/am.
**	Pogłębił/a swoją wiedzę językową i stosuje ją w praktyce.
1.	Pogłębiłem/am znajomość języka, którego się uczę, podczas spotkania ze skautami z zagranicy pomagałem/am się porozumieć.

2.	Poznałem/am słownictwo harcerskie w stopniu pozwalającym na opowiedzenie o organizacji harcerstwa w Polsce oraz o typowych dla mojego środowiska aktywnościach harcerskich. Zaprezentowałem/am to podczas zajęć z danego języka np. podczas omawiania hobby.
3.	Znalazłem/am darmowe metody poszerzania znajomości języka i przez okres próby przynajmniej trzy razy w tygodniu korzystałem/am z jednego z nich (np. Duolingo, khan academy, kanały i zasoby sieciowe).
4.	Wiem, czym są pola semantyczne i jak wpływają na trafność tłumaczeń. Przedstawiłem/am dowolnej grupie, jak złe dobranie tłumaczenia sprawia, że pojęcie traci sens (np. „Thank you from the mountain” i „z góry dziękuję”, „without garden” i „bez ogródek”, „I tower you” i „Wierzę Ci”), wymyślając kilka własnych przykładów.
***	Porozumiewa się w co najmniej dwóch językach, znajomość językową wykorzystał/a do ubogacania działania w środowisku.
1.	Porozumiewam się na poziomie podstawowym w co najmniej dwóch językach obcych, nauczyłem/am innych podstawowych zwrotów w wybranym języku.
2.	Przetłumaczyłem/am z języka obcego materiały pomocne w pracy harcerskiej, upowszechniając je w środowisku.
3.	Znalazłem/am słowa, które w języku polskim i obcym pochodzą od jednego rdzenia, znalazłem/am pochodzenie i znaczenie tego rdzenia. Opowiedziałem/am o nich członkom zastępu i wskazałem/am, jak obce rdzenie mogły znaleźć się w tych językach.
4.	Nawiązałem/am kontakt poprzez dowolne medium ze skautami z innego kraju. Wymieniłem/am informacje o ciekawych formach pracy, którymi podzieliłem/am się w swoim środowisku.

Nazwa: BADACZ/BADACZKA

Autor (weryfikator): phm. Joanna Karczewska

Postawy: Otwarty i uczący się, Zaradny i gospodarny

Wskazówki dla drużynowego:

Idee i zadania kolejnych poziomów trudności:

*	Wypracował/a metody mądrego szukania informacji. Znalazł/a materiały, które wyjaśniły mu/jej trudne zagadnienie za pomocą innej metody.
1.	Zapoznałem/am się z różnymi możliwościami wprowadzania zapytań i narzędziami wyszukiwania oferowanymi przez przeglądarki, za ich pomocą wyszukałem/am informacje dotyczące wybranego tematu i porównałem/am wiarygodność treści pochodzących z różnych źródeł (np. ASZDziennik a artykuł naukowy) i pokazałem/am to na dwóch przykładach.
2.	Zidentyfikowałem/am jeden obszar wiedzy, który jest dla mnie trudny do zrozumienia, dobierając odpowiednie publikacje lub zapytania w wyszukiwarce internetowej znalazłem/am wyjaśnienie, które pozwoliło mi opanować i zrozumieć trudny temat (np. poruszany ostatnio na lekcji matematyki lub przyrody, który sprawił mi problem).
3.	Dowiedziałem/am się, dlaczego poznawanie argumentów obu stron podczas dyskusji jest ważne. Do dwóch tematów znalazłem/am po 3 argumenty z obu stron i zaprezentowałem/am je na zbiórce, dowiadując się, co myślą inni.
4.	Zebrałem/am informacje, które wykorzystałem/am na zbiórce/wyjeździe drużyny (np. ciekawostki o wybranej miejscowości, które opowiedziałem/am rówieśnikom).
**	Dowiedział/a się, jak szukać wiarygodnych informacji, jak je weryfikować, jak wyłowić fakty. Wykorzystał/a te umiejętności do znajdowania przydatnej wiedzy.
1.	Na zbiórce zaprezentowałem/am wiarygodne źródła wiedzy i opowiedziałem/am o mechanizmach „zakotwiczenia i dostosowania”.

2.	Poznałem/am portale/publikacje związane z moim obszarem zainteresowań publikujące wiarygodne informacje. Poznałem/am portale zajmujące się sprawdzaniem pochodzenia informacji i jej wiarygodnością. Zaprezentowałem/am je w drużynie lub zastępie.
3.	Nauczyłem/am się wychwytywać i odróżniać opinię, hipotezę, dane, a także oceniać, kiedy informacja jest podawana w sposób tendencyjny lub stronniczy albo gdy jej część nie znajduje oparcia w faktach. Na zbiórce zademonstrowałem/am po 2 stwierdzenia z każdego z wymienionych rodzajów i pomogłem/am innym uczestnikom zbiórki je zaklasyfikować.
4.	Na podstawie dogłębnych informacji z wybranej przez siebie dziedziny przeprowadziłem/am dowolną aktywność dla drużyny lub zastępu (zwiad, grę z fabułą opartą o wydarzenia historyczne, warsztaty naukowe).
***	Ocenił/a rzetelność czytanego badania i możliwość uogólnienia jej wyników na całą populację. Poszerzył/a wiedzę o błędach i metodach poznawczych. Propagował/a zdobywanie rzetelnej wiedzy.
1.	Poznałem/am metody badawcze, potrafię odróżnić metody ilościowe i jakościowe oraz właściwie dobierać je do badanej cechy. Rozumiem, czym jest próba reprezentatywna, pozyskałem/am wiadomości o metodach jej doboru. Przeprowadziłem/am badania na temat ważny dla drużyny lub związany z dowolną interesującą mnie dziedziną, prezentując wyniki w formie raportu.
2.	Przeprowadziłem/am wydarzenie nakierowane na poszerzenie wiedzy w wybranym zakresie (np. noc naukową, wszechnicę).
3.	Oceniłem/am, czy próba badawcza przedstawiona w artykule lub opisie badań była reprezentatywna i w jakim stopniu na jej bazie można rozszerzyć wnioski z badania na różne populacje.
4.	Wiem, czym są uprzedzenia poznawcze oraz modele mentalne, nauczyłem/am innych harcerzy korzystania z ulubionych modeli.

Nazwa: DZIENNIKARZ/DZIENNIKARKA

Autor (weryfikator): phm. Magdalena Wilczyńska

Postawy: Odpowiedzialny i obowiązkowy, Otwarty i uczący się

Wskazówki dla drużynowego: brak

Idee i zadania kolejnych poziomów trudności:

*	Ma świadomość, w jaki sposób relacjonuje się zdarzenia w środkach masowego przekazu. Napisał/a krótki wpis w mediach społecznościowych oraz uzyskał/a relacje z minionych wydarzeń.
1.	Poznałem/am różne rodzaje środków masowego przekazu, za pomocą jednego z nich uzyskałem/am bieżące informacje dotyczące mojego kraju. Przedstawiłem/am je na zbiórce zastępu/w klasie.
2.	Poznałem/am różne rodzaje mediów społecznościowych, za pomocą jednego z nich przedstawiłem/am wydarzenie z życia drużyny szerszej publiczności.
3.	Sporządziłem/am relacje z wydarzeń na podstawie opinii świadków i własnych doświadczeń. Wykorzystałem/am je do napisania wpisu do kroniki, gazetki szkolnej, bloga, na fanpage lub stronę drużyny.
4.	Podczas zbiórki zastępu zaprezentowałem/am cechy, jakimi powinni charakteryzować się dziennikarze oraz zasady, jakie obowiązują w ich zawodzie. Zaprezentowałem/am przykład rzetelnego dziennikarza/reportera.
**	Napisał/a kilka dłuższych relacji z wyjazdów. Orientuje się w bieżących wydarzeniach z życia szkoły, drużyny oraz swojego kraju.
1.	Przygotowałem/am relację z biwaku, obozu drużyny lub innego dłuższego wyjazdu. Upubliczniłem/am je na blogu/fanpage'u lub stronie drużyny.
2.	Napisałem/am dwa artykuły, dobierając odpowiednio ilustrujące je rysunki lub zdjęcia. Przedstawiłem/am je szerszej publiczności (np. w drużynie, klasie).
3.	Zapoznałem/am się z informacjami na temat aktualnych wydarzeń w Polsce prezentowanymi przez trzy różne środki masowego przekazu. Swoje spostrzeżenia przedstawiłem/am na forum drużyny/klasy. Podczas zadania zwróciłem/am uwagę na to, kto jest odbiorcą poszczególnych mediów oraz jaka treść jest w nich zawarta.

4.	Zrobiłem/am gazetkę szkolną/harcerską na temat aktualnych wydarzeń w klasie/drużynie.
***	Wykazał/a się obiektywizmem w tworzeniu artykułów/fotoreportaży. Upublicznił/a swoje teksty szerszej publiczności. Zapoznał/a się z twórczością kilku reporterów. Rozpoznał/a fałszywą informację oraz odróżnił/a fakt od opinii.
1.	Rozpoznałem/am fałszywą informację tzw. <i>fake news</i> . Postępując m.in. według następujących zasad: zapytałem/am eksperta, sprawdziłem/am datę, źródło oraz autora, przemyślałem/am własne uprzedzenia.
2.	Wykonałem/am jedno z poniższych zadań : a) Zapoznałem/am się z 4 reportażami (np. wojennymi, podróżniczymi). b) Zapoznałem/am się z 6 felietonami na interesujący mnie temat.
3.	Wykonałem/am jedno z poniższych zadań : a) Przeprowadziłem/am wywiad z nauczycielem/specjalistą dotyczący jego pracy/pasji, omówiłem/am swoje wyniki w zastępie/drużynie. b) Wcieliłem/am się w rolę komentatora sportowego podczas meczu drużyny lub szkoły.
4.	Wykonałem/am jedno z poniższych zadań : a) Poznałem/am zasady edycji i korekty tekstów, stosując je w swoich artykułach. Napisałem artykuł do gazetki szkolnej lub hufcowej. b) Wykonałem/am fotoreportaż i upubliczniłem/am go w gazetce szkolnej lub hufcowej.
****	Wyjaśnił/a znaczenie środków masowego przekazu dla zachowania wolności w słowa. Wykorzystał/a media, aby zdobyć potrzebne informacje. Wie, na czym polega linia programowa redakcji, czwarta władza. Dostrzega rolę manipulacji w mediach. Świadomie upublicznia wytworzone przez siebie materiały.
1.	Przeprowadziłem/am debatę na temat znaczenia środków masowego przekazu dla zachowania wolności w słowa. Zanalizowałem/am sytuację prawną dziennikarzy. W czasie debaty wzięłem/wzięłam pod uwagę represje wobec dziennikarzy ze strony państw.

2.	Wykonałem/am jedno z poniższych zadań : a) Napisałem/am minimum 2 artykuły do gazetki hufcowej lub prasy lokalnej. b) Nakręciłem/am reportaż o problemach dotyczących mojego najbliższego środowiska lokalnego. Zaprezentowałem/am go na forum szczepowym/hufcowym.
3.	Porównałem/am wiadomości dotyczące mojego kraju i świata na podstawie dwóch przeciwnych linii programowych redakcji. Swoje przemyślenia przedstawiłem/am na forum drużyny.
4.	Wykonałem/am jedno z poniższych zadań : a) Znalazłem/am minimum 10 przykładów działań public relations, wykorzystujących m.in. technikę spinu (socjotechnika) i czarny PR. Przedstawiłem/am własne spostrzeżenia na forum drużyny/szczepu. b) Zanalizowałem/am rolę plakatów, memów oraz motywatorów jako środków masowego przekazu. Przedstawiłem/am własne spostrzeżenia na forum drużyny/szczepu. c) Porównałem/am gazety z XIX, np. „Kurier Warszawski”, „Czas”, „Dziennik Wileński” ze współczesnymi gazetami. Znalezione podobieństwa i różnice oraz własne spostrzeżenia przedstawiłem/am na forum drużyny/szczepu. d) Porównałem/am twórczość kilku różnych youtuberów, m.in. jak tworzą контент i wchodzi w kontakt ze swoimi odbiorcami. Przedstawiłem/am własne spostrzeżenia na forum drużyny/szczepu. e) Sprawdziłem/am na YouTube kanały prowadzone przez harcerzy. Udało mi się nawiązać z nimi współpracę, tworząc jeden film.

Nazwa: KRONIKARZ/KRONIKARKA

Autor (weryfikator): phm. Magdalena Wilczyńska

Postawy: Odpowiedzialny i obowiązkowy, Otwarty i uczący się

Wskazówki dla drużynowego:

Idee i zadania kolejnych poziomów trudności:

**	Ma świadomość, w jaki sposób relacjonuje się zdarzenia w kronice. Uwieczniając wydarzenia, wykazał/a się kreatywnością oraz estetycznym charakterem pisma. Rozumie obrzędową rolę kroniki w drużynie.
1.	Przygotowałem/am wpisy w kronice zastępu/drużyny dotyczące minimum trzech wydarzeń z życia zastępu/drużyny. W ramach wpisów uwzględniłem/am ważne dla środowiska elementy obrzędowe i anegdotyczne. Wykazałem/am się kreatywnością w ich tworzeniu.
2.	Wykonałem/am jedno z poniższych zadań : a) Skontaktowałem/am się z kimś, kto prowadził kronikę w swoim środowisku i przeprowadziłem/am z daną osobą wywiad, uzyskując następujące informacje: sposób prowadzenia kroniki, zbierania informacji, opieki nad kroniką i wykorzystanie jej do pracy z zastępem/drużyną. b) Przejrzałem/am kroniki swojego środowiska i spisałem/am swoje wnioski dotyczące sposobów prowadzenia kroniki, które przedstawiłem/am na forum drużyny.
3.	Poszukałem/am w internecie informacji na temat kaligrafii, akcesoriów i materiałów wykorzystywanych w kaligrafii. Wybrałem/am jeden krój, z pomocą którego stworzyłem/am wpis w kronice.

4.	Przygotowałem/am wpis do kroniki drużyny, opisując dłuższy wyjazd drużyny, tzn. biwak, obóz, zimowisko, Umieszczając zdjęcia, rysunki, itd. poprawiłem/am wartość artystyczną relacji.
***	Wykazał/a kreatywność w tworzeniu wpisów, rozwinął/rozwinęła wiedzę dotyczącą kaligrafii i dostosował/a style pisma do charakteru wydarzenia. Poznał/a słynnych polskich kronikarzy.
1.	Prowadziłem/am w okresie próby kronikę, opisując minimum 7 wydarzeń dotyczących drużyny. Oprawę graficzną opisów dopasowałem/am do klimatu/treści wydarzenia.
2.	Zapoznałem/am się z twórczością najbardziej znanych polskich kronikarzy. Przedstawiłem/am różnicę w przedstawionych treściach na forum drużyny.
3.	Stworzyłem/am jeden wpis do kroniki metodą scrapbookingu.
4.	Wykonałem/am jedno z poniższych zadań : a) Stworzyłem/am oprawę kroniki wg własnego pomysłu lub zmodyfikowałem istniejącą tak, aby pasowała do funkcjonującej obrzędowości drużyny. b) Stworzyłem/am bogato zdobioną okazjonalną kartę (np. na rozpoczęcie roku szkolnego) w kronice oraz wprawiłem/am ją we właściwe miejsce, nie uszkodzając innych wpisów. c) Zreperowałem/am uszkodzoną kartę (np. podarta strona) w kronice z zastosowaniem właściwych technik i materiałów uzupełniających ubytek.

Nazwa: HISTORYK/HISTORYCZKA

NOWA SPRAWNOŚĆ

Autor (weryfikator): phm. Magdalena Wilczyńska

Postawy: Otwarty i uczący się, patriota

Wskazówki dla drużynowego: brak

Idee i zadania kolejnych poziomów trudności:

*	Dowiedział/a się, czym zajmuje się historia. Wskazał/a najważniejsze epoki historyczne i prawidłowo posługiwał/a się czasem w historii. Korzystał/a ze źródeł historycznych (materialnych i niematerialnych).
1.	Odwiedziłem/am dwa muzea w mojej miejscowości lub podczas wyjazdu, poświęcone dawnym czasom. Opowiedziałem/am o jednej z obejrzanych wystaw.
2.	Na podstawie różnych (minimum trzech) dostępnych źródeł (pamiętniki, dokumenty, internet, encyklopedia, przekaz ustny, itd.) sporządziłem/am notatkę o patronie drużyny/szkoły/ulicy. Wykorzystałem ją na zbiórce lub w szkole.
3.	Stworzyłem/am plansze historyczne ukazujące wszystkie epoki historyczne wraz z ich ramami czasowymi i charakterystycznymi elementami, udostępniłem je na szkolnym korytarzu lub w harcówce.
4.	Przeczytałem/am beletrystyczną historyczną książkę dla dzieci (np. z serii: „Kroniki Archeo”, „Wojna oczami dzieci”, „Pan Samochodzik”, „Polscy superbohaterowie”), najciekawszymi fragmentami podzieliłem/am się z zastępem.
**	Posługiwał/a się różnymi typami źródeł historycznych (fotografiami, kronikami, wspomnieniami, filmami, tradycją, przekazami ustnymi itd.). Odczytywał/a mapę historyczną. Poznał/a historię swojego Państwa.
1.	Wykonałem/am <u>jedno z poniższych zadań</u> : a) Stworzyłem/am albumy starych fotografii mojej miejscowości lub okolicy i porównałem/am je z aktualnymi fotografiami na zasadzie „wczoraj i dziś”, dopisałem/am do nich merytoryczne komentarze/opisy. b) Obejrzałem/am film, w którym wskazałem/am niehistoryczne elementy na podstawie przeczytanej literatury. Przedstawiłem/am swoje obserwacje na forum drużyny.
2.	Przeczytałem/am minimum jedną książkę historyczną (naukową lub popularnonaukową) oraz kolejną historyczną książkę dla dzieci (np. z serii: „Strażnicy historii”, „Zdarzyło się w Polsce”).

3.	Stworzyłem/am pracę (prezentację, komiks, artykuł, itd.) ukazującą najważniejsze wydarzenia z historii państwa polskiego. Odwołałem/am się do historii światowej i przedstawiłem/am wpływ niektórych wydarzeń na historię świata, uwzględniając także wpływ historii świata na niektóre wydarzenia dziejące się w Polsce. Skorzystałem/am z mapy historycznej i minimum dwóch innych źródeł.
4.	Odwiedziłem/am minimum cztery instytucje, w których poszerzyłem/am swoją wiedzę historyczną (np. muzeum, archiwum, biblioteka, zamek). Najciekawsze informacje przedstawiłem/am zastępowi/drużynie w atrakcyjny sposób, osadzając je w odpowiedniej epoce historycznej.
***	Analizował/a źródła historyczne i wyciągał/a z nich wnioski. Wziął/wzięła udział w wydarzeniach upamiętniających historię. Zapoznał/a się z interesującą go/ją literaturą historyczną, korzystał/a z artykułów naukowych.
1.	Wykonałem/am jedno z poniższych zadań : a) Zrekonstruowałem/am urządzenie/przedmiot/element stroju z dawnych czasów (np. dyby, gilotynę, żupan, trebusz itd.). b) Wykonałem/am grę planszową lub karcianą na temat interesujących mnie wydarzeń historycznych. Przeprowadziłem/am ją w drużynie lub klasie.
2.	Wykonałem/am jedno z poniższych zadań : a) Wziąłem/wzięłam udział w imprezie historycznej (np. rekonstrukcja Bitwy pod Grunwaldem, Bitwy nad Bzurą). b) Zapoznałem/am się z 3 publikacjami historycznymi, w tym z jednym artykułem naukowym.
3.	Wykonałem/am jedno z poniższych zadań : a) Stworzyłem/am na podstawie tekstów źródłowych fragment dziennika/pamiętnika z życia człowieka z wybranej epoki historycznej. Opisałem/am w nim minimum trzy dni. b) Napisałem/am artykuł na minimum jedną stronę A4 dotyczący interesującego mnie okresu historycznego, korzystając z wybranej nauki pomocniczej historii (np. paleografia, numizmatyka, archiwistyka, heraldyka) oraz minimum czterech różnych źródeł.
4.	Wykonałem/am jedno z poniższych zadań : a) Zorganizowałem/am rajd/wycieczkę historyczną dla drużyny, dbając o kontekst historyczny. b) Zorganizowałem/am dla zainteresowanych wyjście do muzeum lub na spacer historyczny, podczas którego pełniłem/am funkcję przewodnika.

****	Propagował/a historię w swoim środowisku rówieśniczym, lokalnym. Współpracował/a z instytucjami krzewiącymi historię. Ma pierwsze osiągnięcia naukowe.
1.	Nawiązałem/am współpracę z grupą rekonstrukcyjną odtwarzającą interesujący mnie okres historyczny lub współpracowałem/am z innymi instytucjami krzewiącymi historię.
2.	Odkryłem/am i poznałem/am zapomniane miejsca historyczne (np. z działań wojennych z 1939-1945, wojny polsko-bolszewickiej, czasów zaborów i powstań), z pomocą wszystkich dostępnych źródeł historycznych opisałem/am miejsce, zaopiekowałem/am się nim. Swoje osiągnięcia i wnioski upubliczniłem/am większej społeczności (np. na portalu Otwarte Zabytki).
3.	Wykonałem/am <u>jedno z poniższych zadań</u> : a) Wraz z zespołem przygotowałem/am w harcówce/szkole wystawę historyczną. b) Zainicjowałem/am i przeprowadziłem/am inscenizację wybranego wydarzenia historycznego.
4.	Wziąłem/wzięłam udział w konkursie historycznym, zajmując satysfakcjonujące mnie miejsce lub zorganizowałem/am konkurs historyczny dla młodszych pasjonatów.

